

انواع فرمت فایل های کامپیوتری

فهرست مطالب

۴	فایلهای تصویری
۴3GP
۴AVI
۴BIK
۴DAT
۴FLV
۴MPG
۵WMV
۵	فایلهای صوتی
۵AMR
۵APE
۵FLAC
۵ Midi یا Mid
۶MP3
۶MPC
۶OGG
۶TTA
۶WAV
۶WMA
۷	فایلهای عکس
۷BMP
۷GIF
۷CUR
۷ JPEG یا JPG
۷MBM
۷PNG
۸PSD
۸TIFF
۸	فایلهای فشرده
۸7ZIP

۹CAB
۹JAR
۹RAR
۹TAR
۹ZIP

۹	فایلهای متن.....
۹TXT
۱۰RTF
۱۰DOC
۱۰PDF

فایلهای تصویری

3GP

موبایل‌های نوکیا سری ۶۰ و موبایل‌های قدیمی تر از این فرمت برای ذخیره ویدئو استفاده می کنند. این فیلمها دارای تعدا فریمهای محدود و سبک هستند لذا حجم و کیفیت این فایلها بسیار پائین است. برای تبدیل فیلم ها به این فرمت و بالعکس از نرم افزارهائی مانند *Video Studio* یا نرم افزار سبک *Nokia MultiMedia Builder* استفاده کنید .

AVI

فرمت *Audio Video Interleave* که برای ذخیره فیلمهای با کیفیت بالا و حجم کم استفاده می شود. این فیلمها با استفاده از تکنیک *Divx* ساخته می شوند. این فرمت نصف فرمت مشهور *MPG* حجم دارد. بعلاوه می توانید فایلهای متن با پسوند *SRT* را با برنامه *notepad* طراحی کرده و برای زیرنویس دادن به این فیلم ها استفاده کنید. ایراد اصلی این فرمت این است که *VCD* های خانگی قابلیت پخش فیلمهای *AVI* را ندارند اما درون دستگاه های *DVD* اجرا می شوند .

BIK

فایلهای ویدئوی بازیهای کامپیوتری با پسوند *BIK* یا *REZ* ذخیره می شوند. با استفاده از برنامه *RAD Video* می توانید این فیلمها را قبل از اجرای بازی تماشا کنید. به این ترتیب می توانید انتهای بازیها را نیز ببینید. برنامه *RAD Video* برای تبدیل این فیلمها نیز مفید است .

DAT

فایل *DAT* در واقع به فایل داده گفته می شود. فایلهای *MPG* با پسوند سوری *DAT* درون *CD* های فیلم ذخیره می شوند. برای مثال یک *CD* فیلم را درون کامپیوتر گذاشته و وارد پوشه *MPGAV* شوید. فایلهای *AVSQUE* را کپی کرده و نام و پسوند آنها را به صورت دستی تغییر دهید. بدون هیچ کانورتی می توانید فایل *DAT* را به *MPG* تغییر دهید .

فایلهای *DAT* موجود در ویندوز معمولا فایلهای متن سبکی هستند که با *notepad* باز می شوند .

FLV

نظر به اهمیت این فایلها برای کاربران به صفحه *FLV* رجوع کنید .

MPG

فرمت *Mpeg* فرمتي بود که برای فشرده سازي صدا و تصوير توسط گروه *Motion Picture Experts Group* طراحی شد. پس از ايجاد اين فرمت که *Mpeg* نیز خوانده ميشد، فرمت هاي ديگري از اين خانواده هم ارائه شد که *mpa*, *mp1*, *mp2*, *mp3* از آن جمله هستند. اين فايلهاي استاندارد فيلم دارای حجم و کيفيت مناسبی هستند. بدون هيچ کدک اضافه ای توسط مديا پلير ويندوز قابل پخش هستند. در *VCD* های خانگی نیز قابل پخش هستند.

WMV

مخفف *Windows Media Video* که نوعی فايل مولتای مديا بسيار کم حجم است. برای تهيه فيلمهاي بلند و کم حجم از اين فرمت استفاده می شود. فايلهاي *FLV* نیز برای تهيه فيلمهاي کوتاه و کم حجم استفاده می شوند. به خاطر داشته باشيد در هنگام دانلود فيلمهاي سينمائي اگر به دنبال کيفيت هستيد فيلمهاي *WMV* را فراموش نکنيد.

فايلهاي صوتي

AMR

نوعی فايل صوتی است که بیشتر با ارائه موبايلاها رايج شد. بیشتر صداهاي ضبط شده توسط موبايلاها با اين پسوند ذخيره می شوند.

APE

نوعی فايل صوتی که مخفف عبارت *monkeys audio file format* است. از فايل ميمون صوت کمتر استفاده می شود.

FLAC

مخفف *free lossless audio codec* نوعی فايل صوتی است. از اين فايل کمتر استفاده می شود.

Midi يا Midi

نوعی فايل صوتی بسيار فشرده که به عنوان پس زمينه صوتی در وب بسيار استفاده می شود. از مهمترين خصوصيت آنها حجم بسيار کم آنها برای مدت زيادی موسيقي است. اينگونه فايلها فاقد صدای خواننده يا برخی از ادوات موسيقي هستند. برای استفاده از اين فايلها درپس زمينه سايت يا بلاگ خود کد زیر را استفاده کنید. پارامتر *loop* تعداد تکرار شدن موزيک را تعيين میکند , اگر اين مقدار برابر ۱- باشد آهنگ شما به طور مداوم تکرار خواهد شد و اگر اين مقدار برابر عددی بالاتر از صفر باشد به همين تعداد تکرار خواهد شد.

"loop=" -1 " موزيک فايل اينترنتی فايل *bgsound src="* و ادرس اينترنتی فايل موزيک

برای تبدیل فایل‌های صوتی به فایل *MID* از لینک *Download link1* یا *Download Link2* کمک بگیرید. برنامه *JetAudio* نیز در تبدیل انواع فرمت های صوتی به یکدیگر بسیار کارآمد است اما فایل‌های *MID* را تولید نمی کند

MP3

مخفف *MPEG Layer3* یک نوع فایل فشرده صوتی که به علت قابلیت پخش در دستگاه های پخش *CD* بسیار مورد استفاده است. فرمت *MP3* یک سیستم متراکم و فشرده‌ای برای موسیقی می‌باشد که با کاهش تعداد بایت‌های موجود در یک آهنگ، بدون صدمه به کیفیت صدای آن حجم فایل صوتی را کاهش می دهد. در واقع *mp3* موفق ترین فرمت از خانواده *Mpeg* می باشد .

MPC

مخفف *MousePack Audio* نوعی فایل صوتی که دیگر استفاده نمی شود.

OGG

نوعی فایل صوتی که توسط بازیها استفاده میشود.

TTA

مخفف *True Type Audio* نوعی فایل صوتی است که دیگر استفاده نمی شود .

WAV

فایل صوتی استاندارد ویندوز که به صورت *WAVE* نیز ذخیره شده و در *CD* های صوتی استفاده می شود. *CD* های صوتی همان *CD* های آهنگ هستند که تنها *10* الی *15* آهنگ در آنها ذخیره شده و به سادگی در ویندوز کپی نمی شوند. برای این کار از طریق گزینه *RIP* در ویندوز مدیا پلیر اقدام کنید. حجم این فایل‌های صوتی خیلی زیاد است ولی توابع *API* ویندوز به خوبی از آن پشتیبانی می کنند لذا برنامه نویسان هنوز از این صوتها استفاده می کنند .

WMA

مخفف *Windows Media Audio* که توسط مایکروسافت برای رقابت با *MP3* بوجود آمد. حجم فایل *WMA* خیلی کمتر از *MP3* است اما کیفیت آن نسبتاً پایینتر است. با این وجود در وب سایتها بیشتر از فایل‌های *WMA* استفاده می شود. از سوی دیگر فایل‌های *MP3* به علت قابلیت پخش در دستگاه های پخش *CD* بسیار معروف تر هستند .

فایلهای عکس

BMP

فایلهای تصویری *Bitmap* ویندوز. این تصاویر در کیفیت برابر با فایلهای *JPG* از حجم بیشتری برخوردار هستند اما توابع *API* ویندوز به خوبی از آن پشتیبانی می کنند لذا برنامه نویسان هنوز از این فایلها در تهیه برنامه های تحت ویندوز استفاده می کنند. همچنین توانائی ذخیره تصاویر ترنسپرنت را ندارند. مجموعه عکسهای *BMP* را می توان در قالب یک عکس فشرده با فرمت *MBM* ذخیره کرد که در یزر توضیح داده شده است .

GIF

مخفف *Graphics interchange format* است. این فرمت برای تهیه عکسهای کوچک استفاده می شود. این فرمت مزایای بسیار زیادی دارد. مهمترین ویژگی این فرمت که آنرا در وب بسیار متداول ساخته است توانائی ذخیره چندین فرم عکس در قالب یک فایل تصویری است و بنابراین می تواند عکسهای متحرک تولید کند. همچنین تهیه تصاویر ترنسپرنت و عکسهای *Compuserve* بسیار کم حجم برای وب از دیگر مزایای این فرمت است. برنامه *Ulead Gif* و *Adobe Image Ready* را برای مدیریت این تصاویر توصیه می کنیم. برنامه های بسیار زیادی در این زمینه وجود دارد .

CUR

مخفف *Cursor* بوده و فایلهای کورسر ماوس با این پسوند ذخیره می شوند. برای نمونه در *RUN* این آدرس را وارد کنید:

%windir%\Cursors

JPG یا JPEG

مخفف *joint photographic experts group* نوعی فایل عکس مرسوم است. این فرمت عکسهای استاندارد است که در *VCD* ها نیز قابل پخش است و از حجم و کیفیت قابل قبولی برخوردار است .

MBM

مخفف *MuliBitMap* یک فایل محتوی چندین تصویر *BMP* که در نرم افزارهای موبایل بسیار استفاده می شود. با استفاده از نرم افزار *Easy Symbian Suite* از سایت *svsoftwares* به مدیریت این فایلها پردازید .

PNG

مخفف *portable network graphics* نوعی فایل عکس سبک برای تهیه تصاویر ترنسپرنت و آیکون است. این تصاویر در ادامه توسعه فایلهای *GIF* ایجاد شدند. امروزه تصاویر *PNG* برای تهیه عکسهای ترنسپرنت و تصاویر *GIF*

برای تهیه عکسهای متحرک استفاده می شوند. برنامه *Axilias IconWorkshop* را از سایت آگزیلیاس دانلود کنید و از پسورد ۲۱۲۶۲۲۱۲-۰۸۹۱۶-۹۷۷۹۶-۰۶۳۰۶۰-۳۵۳۶۲ استفاده کنید .

برای تهیه فایل‌های آیکون نسخه نیاز به طراحی فایل‌های ترنسپرننت دارید. این فایل‌ها را با فتوشاپ طراحی کنید و آنها را پسوند *PNG* ذخیره کنید. با استفاده از برنامه *Axilias IconWorkshop* فایل *PNG* را به *ICO* تبدیل کنید.

ICO پسوند فایل‌های آیکون است. در ویندوز آیکونها در فایل‌های *DLL* مختلف ذخیره شده اند. فایل‌های *ICL* کتابخانه هائی مانند کتابخانه های *DLL* که تنها محتوی آیکون هستند .

PSD

فایل پروژه های ویرایش عکس برنامه فتوشاپ است. برای مشاهده این عکسها حتما نیازی به نصب برنامه فتوشاپ نیست، نرم افزار رایگان *PNG PSD Viewer* از سایت *wenovo* دانلود کنید. همچنین برای اینکه ویندوز را قادر به پخش این تصاویر و بسیاری تصاویر دیگر به صورت *ThumNail* نمائید برنامه *thumbview* را دانلود کنید .

TIFF

مخفف *Tag Image File Format* نوعی فایل عکس است که در اسکنرها خیلی استفاده می شود.

فایل‌های فشرده

فایل‌های فشرده بر اساس هدف از استفاده شان دو نوع هستند: فایل‌های *Image* و فایل‌های فشرده معمولی. فایل‌های *image* جهت تهیه یک نسخه کپی از *CD* ها استفاده می شود. به این نسخه بدلی *Clone* گویند. برنامه *Clone CD* نیز برنامه ای است که برای تهیه همین نسخه های بدلی استفاده می شود. برنامه های زیادی برای این منظور وجود دارند اما من برنامه *Ultra Iso* را پیشنهاد می کنم. برای کار با فایل‌های *Image* به یک درایو مجازی نیاز دارید که این برنامه همراه خود نصب می کند.

فایل‌های *Image* عبارتند از *NRG, BIN, CUE, ISO, IMG, IMA* :

فایل‌های فشرده معمولی با هدف فشرده کردن و کاهش حجم استفاده می شوند. فرمت فشرده سازی معمولی ویندوز *ZIP* است. زیپ کردن علاوه بر کاهش حجم دو مزیت اصلی دارد اول اینکه چندین فایل را به صورت یک فایل زیپ می توانید *EEmail* کنید و همینطور روی فایل زیپ می توانید پسورد بگذارید . برای مدیریت فایل‌های فشرده برنامه *WinRAR* را نصب کنید. این برنامه توانائی مدیریت کلیه فایل‌های فشرده را دارد .بعلاوه امکانات فشرده سازی گسترده و ساخت فایل‌های نصب را نیز دارد. برخی فایل‌های فشرده در زیر لیست شده اند:

7ZIP

فایل فشرده ویندوز که برخلاف فایل‌های زیپ می‌توانند خودبخود اکسترکت شده و عملیاتی مانند نصب یک برنامه خاص را انجام دهد. جهت مدیریت این فایل‌ها از برنامه *winrar* استفاده کنید.

CAB

کابینت‌ها نوعی فایل فشرده هستند که برای نصب برنامه‌های حجیم مانند مایکروسافت آفیس استفاده می‌شوند. برای ساخت یک کابینت در *RUN* عبارت *IEpress* را وارد کنید. با این برنامه حتی می‌توانید برنامه اجرایی *EXE* بسازید. این برنامه سالها در *System32* ذخیره شده بود و شما نمی‌دانستید.

JAR

نوعی فایل فشرده است که بیشتر برای تهیه نسخه نصب بازیهای موبایل استفاده می‌شود. با برنامه *WinRAR* قابل مدیریت است.

RAR

فایل‌های فشرده سازی ویژه برنامه *WinRAR* که حجم را تقریباً دو برابر فایل زیپ معمولی کاهش می‌دهند. کلیه فایل‌های قابل دانلود این سایت با این فرمت فشرده شده اند.

TAR

نوعی فایل فشرده است که دیگر استفاده نمی‌شود و با برنامه *WinRAR* قابل مدیریت است.

ZIP

فرمت استاندارد تهیه فایل‌های فشرده ویندوز که نیازی به نصب برنامه جانبی ندارد. برای فایل‌های فشرده متنی کاربرد بیشتری دارند و فایل‌های فیلم زیپ شده چندان تغییری در حجم ندارند.

فایل‌های متن

در ارائه مطالب این قسمت از سلسه مرانب تاریخی استفاده شده است و پسوندها براساس الفبا مرتب نشده اند.

TXT

فایل‌های متن در ابتدا بسیار ساده بودند. فایل‌های یکنواخت متنی صرف که تنها می‌توان نوع قلم یا اندازه قلم را برای کل متن تغییر داد. این متن‌ها در فایل‌های *TXT* ذخیره می‌شدند. ایجاد و مدیریت این متن‌ها اکنون به عهده *notepad* است.

RTF

با توسعه توانمندی‌های تولید متن، اکتیوکس جدیدی به نام *Rich text* طراحی شد که در آن می‌توان به ابتکاراتی در نوشتن اقدام کرد. مثلاً برخی خطوط یا کلمات را درشت‌تر نوشت. همچنین نوشتار رنگی نیز ممکن شد. در ویندوز 95 با ارائه نرم‌افزار *wordpad* که هنوز هم در ویندوز هست و کسی از آن خبری ندارد، امکان ایجاد و مدیریت این متن‌ها بوجود آمد.

DOC

مایکروسافت خیلی زود نسخه جدیدی از نرم‌افزارهای تولید متن به نام *Office 97* را ارائه کرد که در آن علاوه بر تهیه متن‌های ترکیبی می‌شد از تصاویر نیز استفاده کرد. متن‌های نوع *DOC* همچنان در *Office 2003* نیز ادامه یافتند و در *Office 2007* جای خود را به فرمت *DOCX* دادند.

PDF

فایل‌های تولید شده با نرم‌افزار *Word* یک ایراد عمده داشتند. با نقل و انتقال این فایل‌ها بویژه در اینترنت چیدمان آنها درهم می‌ریخت. نرم‌افزارهای تولید *PDF* توسط شرکت *Adobe* این ایراد عمده را برطرف کرد. *PDF* مخفف *Portable Document File* نوعی فایل متنی است که برخلاف فایل‌های *Doc* چیدمان آن به سادگی تغییر نمی‌کند و برای همین در وب بسیار استفاده می‌شود. با استفاده از برنامه *Adobe Reader* که یک نرم‌افزار مجانی است می‌توانید فایل‌های *PDF* را مطالعه کنید اما برای ساخت این فایل‌ها نیاز به *Adobe Acrobat Writer* دارید که پولی است.

گردآورنده: محمد مهدی گیوه‌کی